

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 2

- Voorbeelden van een juiste verklaring van een negatieve invloed zijn: 1
  - Door de invoering van het minimumuurtarief wordt betaald werk in het algemeen duurder (de arbeidskosten per eenheid product stijgen) en dan zullen bepaalde opdrachtgevers zzp'ers of andere bedrijven met werknemers meer zwart willen laten doen, waardoor de arbeidsvraag / werkgelegenheid zal afnemen.
  - Door de invoering van het minimumuurtarief kunnen bepaalde opdrachtgevers worden geprikkeld om de diensten in het relatief goedkopere buitenland te laten verrichten, waardoor de arbeidsvraag / werkgelegenheid zal afnemen.
- Een voorbeeld van een juiste verklaring van een positieve invloed is: 1
De beloning en de koopkracht van een deel van de onderbetaalde zzp'ers gaat omhoog, waardoor deze groep meer kan gaan besteden (en gezien hun hoogstwaarschijnlijk hoge consumptiequote weegt dat op tegen de mogelijke koopkrachtdaling bij de opdrachtgevers, die daardoor minder kunnen gaan consumeren) en hierdoor kunnen het bbp en de totale (feitelijke) werkgelegenheid toenemen.

Opgave 2 CO₂ ondergronds

---

7 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juiste berekening is:
Totale CO₂-uitstoot per bedrijf: $2,4 / 4 = 0,6$ miljoen ton
Het investeringsbedrag is € 65 per ton.
In totaal is dit $0,6$ miljoen ton $\times 65 = € 39$ miljoen.

8 maximumscore 3

- Een voorbeeld van een juist antwoord is:
- Leport investeert € 450 miljoen in de pijpleiding. Dit is een specifieke investering voor het transport van CO₂ (vanaf de deelnemende bedrijven naar de opslaglocatie). Als de deelnemende bedrijven de samenwerking opzeggen kan Leport op geen enkele andere wijze deze investering terugverdienen en kan Leport beroofd worden van de investering 2
  - De dreiging is niet geloofwaardig want de deelnemende bedrijven hebben zelf verzonken kosten (€ 39 miljoen) die zij ook niet terug kunnen verdienen 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 3

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Leport is de agent en moet zorgen voor de aanleg en het onderhoud van transport en opslag. De deelnemende bedrijven zijn de principaal en zij willen een efficiënt en ononderbroken transport van afgevangen CO₂ (anders zullen zij alsnog moeten uitstoten met alle extra kosten van dien) 1
- Er is sprake van asymmetrische informatie. De bedrijven weten niet of Leport alles doet om efficiënt transport te realiseren / de tarieven gaat verhogen na aanleg van de afvanginstallaties 1
- In het contract kan zijn opgenomen dat Leport een boete betaalt als de pijpleiding onvoldoende capaciteit heeft als gevolg van slechte installatie en onderhoud / Leport aansprakelijk kan worden gesteld voor (alle) extra kosten als gevolg van (onverwachte) extra uitstoot van CO₂ 1

Opmerking

Voor het derde deelantwoord wordt het scorepunt alleen toegekend als de (extra) kosten ten rekening komen van de agent.

10 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

CO₂ niet opvangen betekent dat er emissierechten moeten worden gekocht. Dit kost de bedrijven: € 25 x 2,4 miljoen ton = € 60 miljoen.
 CO₂ opvangen en transporteren kost de bedrijven:
 € 39 miljoen x 4 + (€ 10 x 2,4 miljoen ton) = € 180 miljoen.
 Het verschil moet gedekt worden via een subsidie en dit is:
 € 180 miljoen – € 60 miljoen = € 120 miljoen.

11 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- De opslagcapaciteit van het gasveld is eindig, dus zal een gesubsidieerde afvang en opslag van CO₂ ervoor zorgen dat er geproduceerd blijft worden met fossiele brandstoffen / met CO₂-uitstoot (en vindt er geen verduurzaming / innovatie plaats) 1
- Een subsidie is niet nodig, aangezien na de aanleg van de afvanginstallatie de marginale kosten van een extra ton CO₂-uitstoot hoger zijn dan de marginale kosten van een extra ton afvangen en transporteren (€ 25 > € 10). Hierdoor hebben de bedrijven een prikkel om zelf de installatie te betalen (zij verdienen dit immers terug binnen 4,5 jaar) 1